

Portret 2

Ds Pierson College in Den Bosch -

Anders leren, voortdurend in gesprek met elkaar

Op het ds Pierson College, een school voor mavo, havo en vwo in Den Bosch wordt hard gewerkt aan goed onderwijs. Er is er volop ruimte voor nieuwe ideeën, zoals Anders leren, flexuren, versnellen en talentlessen. Alles wat bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerling is bespreekbaar. Bij de voorbereiding van de leerlingen op hun toekomst legt de school een stevig accent op vaardigheden en kernkwaliteiten. De uitvoering en het tempo, dat is aan de docenten. Een gesprek met Fleur Cerini, conrector onderbouw en Karin Blom, docent Nederlands.

Wat is de visie op onderwijsontwikkeling op het Pierson College?

Fleur: "Onze visie is helder: meer ruimte voor de leerlingen om te leren op de manier die het beste bij hem of haar past. Docenten krijgen volop de ruimte een aanpak te kiezen die daarbij past."

Karin: "Onze drijfveer is dat de kinderen beter tot hun recht komen, hier op school en in de maatschappij. We zijn vorig jaar in de brugklas gestart met Anders leren, waarbij de leerlingen tijdens de reguliere lessen vaardigheden leren en kernkwaliteiten ontwikkelen zoals nieuwsgierigheid, reflecteren en doorzettingsvermogen. Daar hebben ze hun hele leven iets aan. Leerlingen leren naar zichzelf te kijken. Bijna het hele team heeft de scholing voor oplossingsgericht werken gevolgd. Zo willen we de goede vragen stellen om de leerling te ondersteunen op het eigen pad dat hij of zij volgt. Je laat de leerlingen nadenken over wat helpt en wat werkt. Zo kan de leerling zelf een volgende stap zetten in plaats van dat wij dat bepalen en aangeven."

Hoe ziet dat er in de praktijk uit?

Karin: "Bij Anders leren mogen de leerlingen bijvoorbeeld zelf aangeven wanneer ze de stof zodanig beheersen dat ze een toets kunnen maken. Als ze die toets goed maken, kunnen ze daarna kiezen wat ze in het vervoliprogramma gaan doen. Ze kunnen meer hun eigen leerroute bepalen en zelf kiezen aan welke doelen ze werken en op welke manier. Vorig jaar was er bij mijn vak Nederlands in de brugklas een meisje dat al snel klaar was met spelling en grammatica. Zij heeft haar tijd gebruikt om een boek te schrijven. Dit jaar gaat ze artikelen schrijven voor het ouderbulletin. Het is mooi te zien hoe leerlingen zelf verantwoordelijkheid dragen en hoe trots ze zijn op wat ze doen."

Hoe zou je de onderwijsontwikkeling op je school typeren?

Fleur: "Ontwikkelingsgericht. Wij kiezen niet voor een vast onderwijsconcept, zoals bijvoorbeeld TTO. We zijn meer gericht op hoe we het onderwijs beter kunnen afstemmen op wat de leerling nodig heeft en het onderwijs daarop kan ontwikkelen. Om dingen anders te doen dan je altijd deed, heb je wel lef nodig. En vertrouwen dat het goed komt. Als je een proces inzet kun je vooraf niet bepalen hoe het verder gaat en welke gevolgen het heeft voor het onderwijs en de organisatie."

Karin: "Ik had in de mavo/havo-brugklas vijf leerlingen die op havo/vwo-niveau werkten. Dat ging goed, maar het bleek wel een probleem te zijn tijdens de rapportvergadering. Je kunt de cijfers eigenlijk niet meer gebruiken. Natuurlijk kun je ze omrekenen, maar doe je dan nog recht aan de leerling? Je moet je kunnen verantwoorden, maar ook het lef hebben om uitzonderingen te maken."

Fleur: "Als je verschil maakt, moet je heel transparant zijn voor collega's, leerlingen en ouders. Dat is spannend omdat je niet langer kunt zeggen: zo hebben we het altijd al gedaan. Je komt los van de tradities, gaat uit je comfort zone. We staan nu echt op een kruispunt."

Er zijn voorlopers, maar hoe krijg je het team mee?

Karin: "Er zijn weinig mensen die de hakken in het zand zetten. Echt goed luisteren naar elkaar is wel een uitdaging, weten wat iemands drijfveren zijn."

Fleur: "Je vindt elkaar ook op de betrokkenheid met de leerling. We accepteren dat de ene docent wat sneller of juist wat langzamer gaat. Of soms zelfs een andere route volgt. Zolang het maar de goede richting is. Zo werken we hier en het is de aanpak die we van docenten in de omgang met de leerlingen verwachten. Het is noodzakelijk dat we hierover regelmatig met elkaar in gesprek zijn en elkaar vragen stellen: wat willen we en wat heeft de leerling nodig?"

Karin: "Vroeger had je de verplichte studiedagen met vaste programma's waar nieuwe plannen werden gepresenteerd. Die gaven doorgaans weinig energie en weinig rendement. Als je zelf mag kiezen, gebeurt er meer en kan er meer."

Fleur: "We kunnen veel leren van elkaar. Er zit zoveel expertise in de school. Die delen we en dat is eigenlijk nooit genoeg als je ziet hoe collega's elkaar inspireren en enthousiast maken."

Er zullen toch ook collega's zijn die dat lastig vinden?

Karin: "We hebben nu een jaar ervaring met Anders leren in de brugklas en zijn nu ook begonnen in het tweede jaar. Het project wordt groter, met meer collega's erbij die we mee willen nemen in het proces. Dat vraagt aandacht. Daar moet je oog voor hebben. We moeten het project niet te groot maken en kijken wat haalbaar is. Het is daarbij

goed dat de nieuwkomers ons kritisch bevragen. De kunst is dat elke collega vanuit eigen kracht een bijdrage kan leveren."

Fleur: "We vragen van docenten dat ze met elkaar in gesprek gaan en blijven. Dat doen we trouwens ook met leerlingen en ouders. Vragen blijven stellen. Wat speelt er? Wat gaat goed en waar kunnen we verbeteren? We doen het echt samen."

Karin: "Dat is soms lastig. Verandering vraagt dat je kunt en durft los te laten. Docenten doen soms dingen omdat ze denken dat het moet, terwijl dat niet altijd zo is. Ze kunnen zelf eigenaar zijn van het proces."

Fleur: "Klopt. Als schoolleiding bieden we de ruimte, maar er is nog steeds een groot gevoel van moeten. Van wie moet wat? Er zijn exameneisen, methoden en leerdoelen, maar wat moet echt? Er is volop vrijheid om ruimte te zoeken en zelf in te vullen."

Karin: "Kenniss is makkelijker te toetsen dan vaardigheden en competenties. In de school zien we hier groei, zo werken we bijvoorbeeld al steeds meer met ontwikkeltrappen om de ontwikkeling van vaardigheden vast te leggen. Wij hopen en verwachten dat ook de examens mee veranderen en minder kennisgericht zullen zijn."

Fleur: "Veranderen van het systeem waarin je werkt is een zoektocht. Je loopt tegen grenzen aan. De marges zijn smal. Ons uitgangspunt is dat het systeem ondersteunend is. Als het ons beperkt, moeten we open staan voor grotere aanpassingen. Als meer leerlingen op verschillende niveaus leren, moet we het hebben over een alternatief voor de jaarklassen of anders examineren."

Wat zou je in deze onderwijsontwikkeling anders aangepakt hebben?

Fleur: "Niet inzetten op de vorm, hoe de ontwikkeling eruit zou moeten zien. Dat is een valkuil,

want daar heb je zelf natuurlijk ideeën over. Niet doen! Het zijn de docenten die handen en voeten geven aan de doelen die ze willen bereiken.”

Fleur: “Een ander voorbeeld is het oudergesprek. We zijn afgestapt van de tienminutengesprekken die twee keer per jaar werden gehouden. Elke mentor kiest een eigen aanpak, een eigen moment en een eigen plek in de school. Mentoren en ouders waren zeer tevreden over de nieuwe aanpak, maar de organisatie liep niet soepel. We zijn echter

niet teruggegaan naar het oude model. Met ouders en mentoren zijn we nu in gesprek hoe het beter kan. Dat gaat goed komen.”

Karin: “We zijn samen onderweg om het onderwijs beter te maken. Dat is soms spannend, maar vooral ook erg leuk.”

Meer informatie over anders leren op het ds. Pierson College op: <http://www.pierson.nl/nieuws/anders-leren>.

**TIJDSCHRIFT
POSITIEVE
PSYCHOLOGIE**

**Neem nu een
abonnement en ontvang
GRATIS Dirty Desk Day**

www.tijdschriftpositievepsychologie.nl

The advertisement features a large blue background with the letters 'T P P' in white. A circular logo contains the text 'TIJDSCHRIFT POSITIEVE PSYCHOLOGIE'. A sign for 'DIRTY DESK DAY' is shown, with the text 'JACKY VAN DE BOOR' at the top, 'DIRTY DESK DAY' in large letters, and 'EN 179 ANDERE LOSBREKERS VOOR MEER PLEZIER OP HET WERK' on the right. A bunch of colorful balloons is attached to the sign. The website address 'www.tijdschriftpositievepsychologie.nl' is displayed at the bottom.